

Szabó Antalné
Lukácsos

Másolat

144647-1359/2

Budapest, 1948. december 18.

Kedves Professor ur,

bocsásson meg, hogy szükreszabott idejéből elrablok egy levélolvasásnyit, de vasnapi cikke olvastán észrevettem, hogy figyelmét nyilvánvalóan elkerülte az, amit a Professor ur által idézett szerzőkről (Joyce, Powis) s azokról, akikről úgy tudta, hogy nem beszélt /Du Gardm Lewis Sinclair/ Szerb Antal ir Világtörténetének III.-ik kötetében. Például Joyce-ról---" az egészvilágon igen nagy tekintélye volt, mint sok mindenkinek, akit senki sem ért meg, de senki sem meri bevallani. Ha valaki intellektuális körökben megkockáztatta kifogásait, lenéző mosolyok fogadták. Most már meghalt; a halottakról vagy jót vagy semmit. Most már talán sohasem szabad bevallani, hogy blöff volt az egész." Powis:---"bármilyen nagy művész is, nehezen menekszik meg attól, hogy modorossá ne váljék. Későbbi nagy regényei Jobber Skald és Maiden Castle, már olyanok, mintha az xx(sic) első kettő utánzatai volnának és legutóbbi írásai már teljesen elviselhetetlenek."

Egy 1928-ban megjelent cikkéből idézek, amely amerikai könyvekről, köztük Lewis Sinclair-ról szól:---" Az amerikai átlag ember--ül és elégedett. Az övé a dollár és az egész világ hűbérese, illetve ami sokkal több, az adósa. Az övé a világ legtökéletesebb alkotmánya, mely magának az észnek és a természetnek a követelményein épül fel. Ő véd mindent a föld hátán, ami szép és jó; a Szabadságot, melynek szobra ott ásit Amerika küszöbén, 14 pontban kiterjesztette az elmaradott világra. Aki ennél többet akar, bombavető anarchista--- Mert, hogy Amerikával baj van, azt csak a standardpolgár nem vesz észre. Az amerikai a 18. század fehér ragyogásu elveinek égisze alatt él, a szabadságot és a demokráciát emlegeti nemcsak a népgyűléseken, de saját lelkiismerete előtt is,- pedig ezek az eszmék a valóságban már semmit sem jelentenek és Amerika egy nagy öncsalásból él, mely példátlan a világtörénelemben.---De a fejlődésnek minden egyes mozza-

eredeti Szabó Antalé

Baróti Szabó is elszigetelt formakeresők voltak, "jámbor szándékukban" reménytelen magányosok-és mégis Széchényihez is Vörösmartyhoz vezettek. Lehet, hogy Lewis Sinclair és társai egy új Amerika Pilgrim Fatherjai, "zarándok ősök", egy új szellemiség pionirjai, a reménytelen prairie-ken át."

A naturalizmusukról írja:---"Es legfőképp azért jön el most a naturalizmus ideje, mert most tudatosodnak Amerikában a társadalmi problémák, az országharc, az a tény, hogy a demokrácia minden nagyszerűsége dacára egészen más gazdag amerikaiaknak és más szegény amerikaiaknak lenni. /III.kötet/.

Du Gard:---"alakjai úgy megelevenednek, mint ahogy a huszas évek játékos és kísérletező regényeinek papiros alakjai sohasem tudtak; úgy élnek mint Balzac vagy Tolsztoj alakjai.---nem tudhatjuk, Du Gard regényóriása elkésett régi realista regény-e, vagy pedig egy új-fajta realizmus kezdete."

Igaz tisztelettel üdvözli

Kézirással ráírva: válasz rá sohasem érkezett Szerb Antalné